

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК АГРОЕКОСИСТЕМ УКРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД ТА ІННОВАЦІЇ**

Матеріали
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
21 листопада 2019 року

Полтава 2019

Збалансований розвиток агроєкосистем України: сучасний погляд та інновації : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 21 листопада 2019 р.). Полтава: ПДАА, 2019. 196 с.

Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ), Посвідчення № 583 від 29 жовтня 2019 р. (III Всеукраїнська науково-практична конференція «Збалансований розвиток агроєкосистем України: сучасний погляд та інновації»)

У збірнику представлені матеріали, присвячені сучасним проблемам розвитку агроєкосистем України, впровадженню новітніх екологічно збалансованих технологій у сільському господарстві. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів й аспірантів вищих навчальних закладів, керівників і спеціалістів сільськогосподарських підприємств різних форм власності, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кому небайдужі проблеми збалансованого розвитку агроєкосистем України.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Аранчій В.І. – голова, ректор ПДАА, кандидат екон. наук, професор;

Грицан Ю.І. – проректор з наукової роботи ДДАЕУ, доктор біол. наук, професор (заступник голови);

Горб О.О. – проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, кандидат с.-г. наук, доцент (заступник голови);

Писаренко П.В. – перший проректор ПДАА, доктор с.-г. наук, професор;

Крамарьов С.М. – завідувач кафедри агрохімії ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Цилюрик О.І. – завідувач кафедри рослинництва ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Ткаліч Ю.І. – завідувач кафедри загального землеробства та ґрунтознавства ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Ярчук І.І. – професор кафедри агрохімії ДДАЕУ, доктор с.-г. наук, професор;

Маренич М.М. – декан факультету агротехнологій та екології ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Міщенко О.В. – завідувач кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Поспелов С.В. – професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Гангур В.В. – професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, ст.н.с.;

Дробітько А.В. – декан факультету агротехнологій МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Гамаюнова В.В. – завідувач кафедри землеробства, геодезії та землеустрою МНАУ, доктор с.-г. наук, професор;

Федорчук М.І. – професор кафедри рослинництва та садово-паркового господарства МНАУ, доктор с.-г. наук, професор.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Гордєєва О.Ф. – доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук (відповідальний секретар);

Ласло О.О. – доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Тараненко С.В. – доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук, доцент;

Біленко О.П. – ст. викладач кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова ПДАА, кандидат с.-г. наук;

Пашова В.Т. – доцент кафедри агрохімії ДДАЕУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Бандура Л.П. – доцент кафедри агрохімії ДДАЕУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Манушкіна Т.М. – доцент кафедри землеробства, геодезії та землеустрою МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Качанова Т.В. – доцент кафедри землеробства, геодезії та землеустрою МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент;

Панфілова А.В. – доцент кафедри рослинництва та садово-паркового господарства МНАУ, кандидат с.-г. наук, доцент.

*Матеріали подаються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Полтавська державна аграрна академія, 2019

ЗМІСТ

Шокало Н.С., <i>Савенко В.Ю.</i>	ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ У ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО	9
Шокало Н.С., <i>Сухара Ю.І.</i>	ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	10
Крамарьов С.М., <i>Хорошун К.О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРИ РОЗРОБЦІ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО В ВИРОБНИЧИХ УМОВАХ	12
Крамарьов С.М., <i>Бандура Л.П.,</i> <i>Крамарьов О.С.</i>	ШЛЯХИ СТИМУЛЯЦІЇ ВІДНОВЛЕННЯ ЗРУЙНОВАНОЇ СТРУКТУРИ ЧОРНОЗЕМУ ЗВИЧАЙНОГО ПРИ ДОВГОТРИВАЛОМУ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННІ	16
Крамарьов С.М., <i>Повар В.А.</i>	ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІКА ВРОЖАЙНОСТІ РІЗНИХ СОРТІВ ПОЛУНИЦІ ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ	20
Тоцький В.М., <i>Лень О.І.</i>	РІСТ, РОЗВИТОК ТА УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ	23
Опара М.М., <i>Опара Н.М.</i>	ЩОДО ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ АГРОЕКОСИСТЕМ	25
Куц О.В., <i>Шевченко С.В.</i>	ВПЛИВ РІЗНИХ СИСТЕМ УДОБРЕННЯ НА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ, ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ БАТАТУ (<i>Ipomoea batatas</i>)	29
Гамаюнова В.В., <i>Ласло О.О.</i>	БІОВІДНОВЛЕННЯ ЕРОДОВАНИХ АГРОЛАНДШАФТІВ	31
Доценко Л.В., <i>Ворошилова Н.В.,</i> <i>Бруско Є.С.</i>	ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛІСИСТОСТІ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПОЛІПШЕННЯ СТАНУ АГРОБІОЦЕНОЗІВ	34
Бараболя О.В., <i>Найдьон М.Ю.</i>	ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА СОЇ	36
Бараболя О.В., <i>Демидко С.В.</i>	ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ФОНУ ЖИВЛЕННЯ ТА УМОВ ЗВОЛОЖЕННЯ	39
Самойлік М.С., <i>Диченко О.Ю.,</i> <i>Веклич В.Е.</i>	ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	42
Баган А.В., <i>Голтвянська М.А.</i>	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КУКУРУДЗИ	44
Баган А.В., <i>Солодаренко О.С.</i>	ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКУ	46
Круть М.В., <i>Гаврилюк Л.Л.</i>	ІННОВАЦІЙНІ РОЗРОБКИ ІЗ ЗАХИСТУ КАРТОПЛІ	48
Хоменко Р.В., <i>Білявський Ю.В.</i>	НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ КОМПАНІЇ ПІОНЕР В УМОВАХ НЕСТІЙКОГО ЗВОЛОЖЕННЯ	51

Білявська Л.Г., <i>Гроза Ю.В.,</i> <i>Дмитренко І.В.</i>	ЕКОЛОГІЧНЕ СОРТОВИПРОБУВАННЯ СУЧАСНИХ СОРТІВ СОЇ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ В УМОВАХ НЕДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ	53
Жук В.М., <i>Барабаш Л.О.,</i> <i>Кривошапка В.А.</i>	РЕСУРСООЩАДНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОМИСЛОВОМУ ВИРОЩУВАННІ ЯБЛУНІ	55
Вороніна В.О., <i>Трус В.Л.</i>	ВПЛИВ ОМД «ВІТАЛИСТ» НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ	57
Вороніна В.О., <i>Петренко І.Ю.</i>	ВПЛИВ ХЕЛАТНИХ КОМПЛЕКСНИХ ДОБРІВ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ НАСІННЯ СОНЯШНИКУ	59
Ласло О.О., <i>Полякова Р.О.</i>	РОЛЬ МІКРОДОБРІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ У ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	62
Ласло О.О., <i>Стріленко А.А.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ ПРИ ВИРОЩУВАННІ СОНЯШИКА	64
Шакалій С.М., <i>Котляр Я.О.</i>	ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	65
Шакалій С.М., <i>Мироненко А.А.</i>	ВПЛИВ БІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОРТУ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО	68
Шакалій С.М., <i>Зуб Р.М.</i>	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ РІПАКУ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ ВИСІВУ	70
Шакалій С.М., <i>Зубченко Б.В.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКА ЗАЛЕЖНО ВІД ПІДБОРУ ГІБРИДІВ	71
Крамарьов С. М., <i>Крамарьов О.С.</i>	ФОСФОРНА ПРОБЛЕМА ЧОРНОЗЕМНИХ ҐРУНТІВ УКРАЇНИ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ СТИМУЛЮВАННЯ ЇЇ ВИРІШЕННЯ	73
Крамарьов С. М., <i>Крамарьов О.С.</i>	РОЛЬ МОНИТОРИНГУ ҐРУНТІВ В ЕКОНОМІЧНОМУ СТИМУЛЮВАННІ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	76
Крамарьов С.М., <i>Черних С.А.,</i> <i>Лемішко С.М.</i>	ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ АГРОЦЕНОЗІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ШЛЯХОМ ОПТИМІЗАЦІЇ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ	79
Крамарьов С.М., <i>Артеменко В.Г.</i>	ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ПРОДУКТИВНОСТІ РІЗНИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ В УМОВАХ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ	81
Тищенко М.В., <i>Біленко О.П.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ЯЧМЕНЮ У КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ ЗЕРНО БУРЯКОВИХ СІВОЗМІНАХ	83
Філіпась Л.П., <i>Біленко О.П.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРОСА ПРУТОПОДІБНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ШИРИНИ МІЖРЯДЬ	86
Ласло О.О., <i>Фатченко А.М.</i>	ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	88

Сахно Т.В., Ватуля О.О.	АГРОХІМІЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В УМОВАХ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	90
Гирява В.Б., Поспелова Г.Д., Поспелов С.В.	ШКІДЛИВІСТЬ ХВОРОБ ЕХІНАЦЕЇ ПУРПУРОВОЇ	92
Кісіль М.А., Поспелова Г.Д., Коваленко Н.П.	НЕБЕЗПЕЧНІ ХВОРОБИ КУКУРУДЗИ	95
Левченко М.М., Поспелова Г.Д., Коваленко Н.П.	АГРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БІЛОЇ ГНИЛІ СОНЯШНИКУ	98
Тарасенко К.В., Поспелова Г.Д., Коваленко Н.П.	ШЛЯХИ КОНТРОЛЮ ЗА ШКІДНИКАМИ ГОРОХУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	100
Ласло О.О., Бабак Р.М.	ВПЛИВ КОМПЛЕКСНИХ ХЕЛАТНИХ МІКРОДОБРІВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ	103
Білий Д. В., Кулик М. І.	ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОРГО ЦУКРОВОГО	105
Бакань М.М., Чуприна Ю.Ю.	АДАПТАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ДО ПРОГНОЗОВАНИХ ЗМІН КЛІМАТУ	108
Ющик В.С., Чуприна Ю.Ю.	АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ- ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ	110
Чуприна Ю.Ю.	ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ В АГРОСФЕРІ УКРАЇНИ	112
Кононенко Ю.М.	ОЦІНКА КОЛЕКЦІЇ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО НА СТІЙКІСТЬ ДО ЗБУДНИКА БОРОШНИСТОЇ РОСИ	114
Гордієнко І.М., Яровий Г.І., Терьохіна Л.А.	ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ ФАЗОР У НАСІННИЦТВІ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ	116
Колісник А.В., Тесля О.В., Михайлюк В.М.	АНАЛІЗ СОРТОВОГО СКЛАДУ ГОРОШКУ ПОСІВНОГО (ЯРОГО) У ДЕРЖАВНОМУ РЕЄСТРІ СОРТІВ РОСЛИН ПРИДАТНИХ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ В УКРАЇНІ	119
Барат Ю.М., Ляхно В.В.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	121
Барат Ю.М., Нестеренко В.В.	УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПИВОВАРНИХ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	124
Барат Ю.М., Ляхно А.Ю.	УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	127
Воліченко Н.М., Філіпась Л.П., Біленко О.П.	МІСКАНТУС ГІГАНТСЬКИЙ (MISEANTUS GIGANTEUS) – ОДИНА ПЕРСПЕКТИВНИХ БАГАТОРІЧНИХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РОСЛИН	129
Бондура С.В., Костюкевич Т.К.	ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ В ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	131

Корень В.В., <i>Костюкевич Т.К.</i>	АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ВРОЖАЙНОСТІ ЦУКРОВОГО БУРЯКУ В УМОВАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	134
Омеляненко Ю.С., <i>Костюкевич Т.К.</i>	АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНІ УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ ГРЕЧКИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ	137
Трач Ю.В., <i>Костюкевич Т.К.</i>	ОЦІНКА МІНЛИВОСТІ ВРОЖАЙНОСТІ СОЇ В ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ	140
Фасій В.В., <i>Костюкевич Т.К.</i>	СУЧАСНІ УМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ РИСУ В УКРАЇНІ	143
Філоненко С.В., <i>Карпенко А.О.</i>	ПРОДУКТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ЯКОСТІ КОРЕНЕПЛОДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА РІЗНИХ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ	145
Філоненко С.В., <i>Двірник Я.О.</i>	ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ВИСАДКІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА ПОЗАКОРЕНЕВОГО ВНЕСЕННЯ РІЗНИХ ДОЗ ДОБРИВА-БІОСТИМУЛЯТОРА «БІОСТИМ БУРЯК»	147
Філоненко С.В., <i>Тюпка М.В.</i>	ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ВИСАДКІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА ОБРОБКИ САДИВНИХ КОРЕНЕПЛОДІВ РЕГУЛЯТОРОМ РОСТУ «ГРЕЙНАКТИВ-С»	151
Філоненко С.В., <i>Гришко В.В.</i>	ВПЛИВ РІЗНИХ СИСТЕМ ХІМІЧНОГО ЗАХИСТУ ПОСІВІВ ВІД БУР'ЯНІВ НА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ	153
Філоненко С.В., <i>Кулініч Т.П.</i>	НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ВИСАДКІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА ПІДЖИВЛЕННЯ ЇХ МІНЕРАЛЬНИМИ ДОБРИВАМИ	156
Козинко Р.А.	УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ	160
Міленко О.Г., <i>Вишняк Л.В.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ	162
Звягольський В.В.	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	164
Бутенко І.В.	УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ	167
Горячун К.В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ҐРУНТОВИХ ГЕРБІЦИДІВ У ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО	168
Белова Т.О., <i>Іващенко В.А.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ	170
Смірнов С.В.	УРОЖАЙНІСТЬ РАННЬОСТИГЛИХ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ	172
Юрченко С.О., <i>Нестеренко Р.О.</i>	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОНЯШНИКА ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ	174

Юрченко С.О., <i>Муха Б.Г.</i>	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	176
Антонець О.А., <i>Горбенко М.А.</i>	ВПЛИВ ГУСТОТИ СІВБИ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКУ	179
Антонець О.А., <i>Нарізький Б.В.</i>	ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЛЮЦЕРНИ НА УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЕВИХ ТРАВСТОЇВ	182
Антонець О.А., <i>Гречка І.І.</i>	ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НА УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЯ СОЇ	185
Тараненко С.В., <i>Тараненко А.О.,</i> <i>Тюпка М.О.</i>	ВПЛИВ ДОЗ І СПОСОБІВ ВНЕСЕННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	187
Тараненко С.В., <i>Ляшенко В.В.,</i> <i>Кундіус К.О.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ НАСІННЯ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ДОЗ АЗОТНИХ ДОБРИВ	190
Кателевський В.М., <i>Філіпась Л.П.,</i> <i>Біленко О.П.</i>	ПРИЖИВЛЮВАНІСТЬ РИЗОМ МІСКАНТУСА (MISCANTHUS GIGANTEUS)	194

кукурудзи становила 76,7 ц/га, що на 6,3 % вище контролю. При внесенні нового препарату Ноостим (200 мл/га) в цей же строк урожайність зростає в порівнянні з контролем на 7,0 ц/га (9,7%).

Дворазове внесення Ноостиму половинною нормою у фазі 5-6 листків і у фазі 9-10 листків сприяло збільшенню урожайності відносно контролю на 9,1 ц/га, що складає 12,6%. Одержаний показник перевищив також значення урожайності, яка сформувалась від обробки Зеастимуліном в I строк на 4,5 ц/га і варіант з нормою 200 мл/га Ноостиму – на 2,1 ц/га.

Отже, максимальну урожайність отримано за обробки рослин кукурудзи регулятором росту Ноостим (400 мл/га) в два строки – у фазі 5-6 і 9-10 листків, яка на 9,1 ц/га або 12,6 % перевищувала контроль і в середньому на 3,3 ц/га – третій і четвертий варіанти. Цей варіант виявився найбільш ефективним.

Найвищий вміст білка в зерні сформувався на варіанті із застосуванням регулятора росту Ноостим у фазі 5-6 листків, який на 0,49% перевищував контроль. Найнижче значення по якості зерна було у другому варіанті, де проводилось внесення Зеастимуліну у фазі 5-6 листків. На цьому варіанті білка було дещо більше, ніж на контролі, але менше, ніж на варіантах з обробкою кукурудзи Ноостимом.

Таким чином, внесення регулятора росту Ноостим доцільно проводити у два строки (у фазі 5-6 та 9-10 листків) половинними дозами (по 200 мл/га.)

Бібліографічний список

1. Догадина М. А., Митренко Д. А. Влияние биокремнийорганического стимулятора роста растений Мивал-Агро на продуктивность зерновых культур. *Вестник Орловского государственного аграрного университета*. 2008. № 3. С. 24–28.
2. Чайлахян М. Х. Роль регуляторов роста в жизни растений и в практике сельского хозяйства. *Известия Академии наук СССР*. 1982. № 1. С. 5–24.
3. Муромцев Г.С. Регуляторы роста растений. М.: Колос, 1979. 246 с.

Шокало Наталія Сергіївна

к.с.-г.н, доцент, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики,

Сухара Юрій Іванович

здобувач вищої освіти СВО Магістр

Полтавська державна аграрна академія,

м. Полтава, Україна

ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ

За ресурсозберігаючої технології вирощування високопродуктивних сортів озимої пшениці товаровиробникам слід надавати особливу увагу оптимізації норми висіву культури. Це пов'язано з тим, що в достатньо щільних посівах при сприятливих умовах родючості і вологості ґрунту високопродуктивними можуть бути рослини з коротким міцним стеблом, які не затіняють одна одну і

створюють оптимальні умови освітлення всього стеблостою листками, крупним прямостоячим колосом з численними квітками, що забезпечує накопичення в зерні до 10 % продуктів фотосинтезу [1].

Для визначення оптимальної норми висіву необхідно врахувати ряд чинників: з'ясувати, якою є оптимальна густота стеблостою (кількість колосків на 1 м²) для конкретної зони. Залежно від ґрунтово-кліматичних умов і особливостей сорту, вона становить по Україні 400-600 колосків на 1 м². Слід врахувати коефіцієнт кущистості, тобто скільки продуктивних колосків утворює одна рослина даного сорту пшениці. Врахувати різницю між лабораторною і польовою схожістю насіння, втрати під час перезимівлі тощо [2].

Таким чином, норми висіву озимої пшениці кожного сорту необхідно вивчати диференційовано залежно від ґрунтово-кліматичних умов, попередника, рівня живлення, агротехніки, строків сівби і щорічно корегувати з врахуванням погодних умов осені й водного режиму ґрунту.

Тому метою наших досліджень було встановити оптимальну норму висіву для озимої пшениці в умовах ДПДГ «Вирішальне» Лохвицького району Полтавської області.

Сівбу пшениці озимої сорту Левада проводили суцільним рядковим способом на глибину 4-5 см. Досліджували чотири норми висіву: 3; 4; 5 і 6 млн./га схожих насінин. Розміщення ділянок послідовне, повторність досліду трьохразова. Загальна площа ділянки (4 x 25) – 100 м², а облікова (4 x 20) – 80 м².

Відбір снопового матеріалу проводили за день до збирання з площі 0,5 м² (3 суміжних рядки по 111 см) в дворазовій повторності, з яких визначали кількість продуктивних стебел (шт./м²), масу зерна з одного колосу(г), масу 1000 зерен (г).

В середньому за три роки проведених досліджень найбільша кількість продуктивних стебел сформувалась за норми висіву 5 млн. шт./га – 487 шт./м², що в середньому на 43 шт. більше, ніж у інших варіантах.

Не дивлячись на значну варіативність по масі зерна з одного колоса у варіантах досліду, у середньому за три роки цей показник вишикувався у такій послідовності: найнижчий – 0,89 г – за норми висіву 3 млн. шт., найвищий – 0,99 г – за норми висіву 5 млн. шт., проміжне місце – 0,93 і 0,95 г – відповідно за норми висіву 6 і 4 млн. шт./га.

Найвища урожайність сформувалась також у варіанті з нормою висіву 5 млн. шт./га – 44,7 ц/га, що перевищує урожайність інших варіантів у середньому на 4,2 ц/га. Взагалі, урожайність варіантів з нормою висіву 4, 5 і 6 млн. шт. істотно не відрізнялась між собою і була на рівні 40,9, 44,7 і 42,0 ц/га відповідно. Таким чином, в усі роки досліджень найменша урожайність зерна пшениці озимої була сформована у варіанті з нормою висіву 3 млн. шт./га. Встановлено також зворотну залежність між нормою висіву і урожайністю зерна у варіанті з нормою висіву 6 млн. шт./га.

У варіанті з нормою висіву 5 млн. шт./га відмічено найнижчу собівартість 1 ц продукції, що становить 330,7 грн. проти 387,1 грн. у варіанті з нормою висіву 3 млн. шт./га. Найвищий рівень рентабельності був у варіанті з нормою висіву насіння 5 млн. шт./га – 81,4 %; найнижчий – 55,0 – у варіанті з нормою висіву 3 млн. шт./га. У варіантах з нормами висіву 40 і 60 млн. шт./га рівень рентабельності становив 69,9 і 68,4 % відповідно.

Таким чином, на основі проведених досліджень можна зробити висновок, що норми висіву істотно впливають на збільшення урожайності, але до певного рівня. Для умов дослідного поля ДПДГ «Вирішальне» оптимальною нормою висіву для озимої пшениці сорту Левада є 5 млн. шт. насіння на 1 га.

Бібліографічний список

1. Гулидова В. А. Производство зерна озимой пшеницы, возделываемой по ресурсосберегающей технологи. *Зерновое хозяйство*. 2008. № 1-2. С. 23-24.
2. Древс В. Скільки висівати насіння озимої пшениці. *Пропозиція*. 2001. № 8-9. С. 28-29.

Крамарьов Сергій Михайлович

д. с.-г. н., ст.н.с., професор,
завідувач кафедри агрохімії

Хорошун Ксенія Олексіївна

аспірант

Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
м. Дніпро, Україна

ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРИ РОЗРОБЦІ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО В ВИРОБНИЧИХ УМОВАХ

В умовах виробництва озимі зернові культури забезпечують врожайність зерна значно вищу, ніж ярі. Це пояснюється більш тривалим їх вегетаційним періодом і кращою влагообеспеченностью. Однак, не всі висіяні озимі зернові колосові культури зимують. Значна їх частина з різних причин в осінньо-зимовий період гине від вимокання, вимерзання, випирання, випрівання і т.д. Серед озимих культур найменшою морозостійкістю відзначається ячмінь озимий, рослини якого не здатні витримувати температури нижче -14°C – $(-15)^{\circ}\text{C}$ на рівні вузла кущіння. У той же час, ячмінь озимий, в умовах степової зони України, забезпечує вищу врожайність, навіть, ніж пшениця озима м'яка, в тому випадку, якщо його рослини повністю перезимують. У зв'язку з цим, в виробничих умовах, в господарствах, цій культурі почали приділяти значну увагу і поступово стали розширювати її посівні площі. Однак, стримує темпи подальшого розширення посівних площ культури ще і невисока стійкість рослин ячменю озимого, на добре удобрених фонах і після кращих